

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 7.Pf.20.298/2024/7-II.

A felperes:

felperes (felperes címe)

A felperes képviselője:

Gál és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Gál András Levente ügyvéd; ügyvédi iroda címe1)

Az alperesek:

I.r. alperes I. rendű (I.r. alperes címe)

II.r. alperes II. rendű (II.r. alperes címe)

Az I-II. rendű alperesek képviselője:

Vikor Áron Dávid Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Vikor Áron Dávid ügyvéd; ügyvédi iroda címe)

A per tárgya: közreműködői díj és kártérítés megfizetése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 21.P.21.450/2022/72.

A fellebbezést benyújtó fél: felperes, I-II. rendű alperesek

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 464 (Négyszázhatvannégy) külföldi frankot (CHF). Ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

Mellózi az I-II. rendű alperesek perköltségfizetésre kötelezését, és a felperest kötelezi, hogy 15 napon belül fizessen meg együttesen az I-II. rendű alpereseknek 3.000.000 (Hárommillió) forint plusz áfa összegű elsőfokú perköltséget.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg együttesen az I-II. rendű alpereseknek 1.411.671 (Egymillió-négyszáztizenegyezer-hatszázhetvenegy) forint és ebből 1.000.000 (Egymillió) forint után járó áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az ítélezés alapjául elfogadott tényállás szerint a II. rendű alperes fogorvos, aki 2012-ben alapította fogászati tevékenység ellátására az I. rendű alperesi Kft-t. A II. rendű alperes és a szintén fogorvos foglalkozású felperes 2018-ban kötöttek házasságot, házasságukból 2019. október 23-án ikergyermekek születtek.

[2] Az I. rendű alperes mint megbízó, a felperes mint közreműködő írásbeli közreműködői szerződést kívánt kötni, de a 2020. szeptember 1-én kelt szerződés tervezetét az I. rendű alperes nem cégszerűen írta alá. Utóbb 2020. szeptemberében létrejött határozatlan idejű szóbeli közreműködői szerződés (a továbbiakban: szerződés) jött létre közöttük, amely szerint a felperes egy műszakban végezhetett fogászati tevékenységet az I. rendű alperes rendelőjében. Megegyezésük szerint a magyar páciensek után 100%-ban felperest illette a kezelés beteg által fizetett teljes díja. A szerződés alapján végzett fogorvosi tevékenység keretében a felperes 2020. november 14-15-én, majd 2021. január 30-31-én külföldi páciensek kezelésében is részt vett, díjazást ezért nem kapott.

[3] A felperes és II. rendű alperes házastársi viszonya ezt követően megromlott, a II. rendű alperes 2021. február 4-én elköltözött a közös lakásból; vita alakult ki közöttük közös gyermekeik láthatását illetően. Ennek ellenére a felperes folytatta a munkát az I. rendű alperesnél, és 2021. február 13-14-én, valamint március 6-7-én külföldi pácienseket is kezelt. A külföldi páciensek ellátásáért továbbra sem részesült külön díjazásban. A 2021. március 25-i messenger üzenetében a felperes felajánlotta a II. rendű alperesnek, hogy szívesen segítene további külföldi betegek ellátásában.

[4] A felperes és az I-II. rendű alperesek által 2021. április 22. napján aláírt megállapodás (a továbbiakban: megállapodás) 1.a. pontja szerint a továbbiakban a felperes mind a saját pácienseit, mind az I., mind a II. rendű alperestől kapott pácienseket az ellátásukhoz szükséges óraszámban saját szakmai önállósága mellett láthatta el. A szükséges anyagokat, tárgyi, informatikai és jogi feltételeket (rendelőt, gépeket, engedélyeket) az I. rendű alperes biztosította (1.b. pont). Az 1.c. pontban kikötötték: a felperes tevékenységével kapcsolatban semmilyen díjat, így különösen bérleti díjat, rezsiköltséget, anyagköltséget nem fizet, asszisztensének költségét is az I. rendű alperes állja. A megállapodás 1.d. pontja értelmében a felperes által kezelt külföldi páciensek felé az I. rendű alperes számlázta ki a kezelési díjat és költséget, a bruttó bevétel 30%-a a felperest illette. Az 1.e. pont kimondta: a felperes által kezelt hazai páciensek közvetlenül a felperesnek fizetik a kezelési díjat és költséget, ami maradéktalanul a felperest illeti azzal, hogy a felperes viseli a fogtechnikai költségeket. A megállapodás 1.f. pontja értelmében bármely kifizetés a felperes irányában a kiállított alapbizonylatok fizetési dátuma, illetve a kialakult elszámolási szokások szerint haladéktalanul esedékes és fizetendő. A felek a megállapodást határozott időre kötötték azzal, hogy azt bármelyik fél jogosult volt írásban, azonnali hatállyal felmondani, amennyiben a másik fél lényeges szerződéses kötelezettségét megszegi. A megállapodás 4. pontja szerint a rendelőben egyik fél sem beszélhet egyik kollégával sem magánéleti kérdésekről, illetve a közös háztartásban korábban elhangzottakról; ennek megszegése esetén bármelyik fél azonnali hatállyal felmondhatta a megállapodást.

[5] A felperes 2021 nyarán több alkalommal végzett Tanú3 fogászati asszisztens feladatkörébe tartozó fogkö eltávolítást. Ezt azzal indokolta a munkatársak felé, hogy a II. rendű alperes gyermekenként csak 50.000 forint gyermektartásdíjat fizet, ezért megélhetési problémái vannak. Egyéb magánéleti kérdésekről is rendszeresen beszélt a munkahelyen a kollégáknak.

[6] A megállapodás hatálya alatt a felperes három külföldi pácienszt kezelt, ezek közül a 2021. július 5. napján ellátott személy1 nevű külföldi páciens után, – akinek kezelési díja 1.547 CHF volt –, nem kapta meg az őt megillető 464 CHF-t.

[7] A 2021. július 30. napján a felperesnek küldött emailben a II. rendű alperes – a megállapodásra utalva – a következőket írta: „Eddig csak más kollégáktól hallottam, most viszont az érintett is megerősítette, hogy múlt héten kedden a rendelőben inzultáltad, és a magánéletünk részleteivel zaklattad. Ráadásul hazugságokat állítottál neki az általam fizetett gyerektartásról, amit az általad szignózott átvételi elismervényekkel tudok igazolni. Az említett kolléganő fenti állításomat bíróság előtt is igazolni fogja. A viselkedéseddel megszegted szerződésünk 4. pontját, miszerint magánéleti dolgokról nem beszélhetsz a rendelőben. Így a szerződésed azonnali hatállyal megszűnt, ...”

[8] A felperes és a II. rendű alperes a következő két napban több emailt váltott, melyben a II. rendű alperes a közös gyermekek láthatása tárgyában született megállapodás újratárgyalását kérte a felperestől. A 2021. augusztus 2-án 13:19-kor küldött emailben azt írta: „...egy igen korrekt ajánlatot kaptál, ugyanezekkel a feltételekkel folytattad volna a munkát amennyiben hajlandó lettél volna írásban engedményt tenni a gyerekek láthatását illetően ...”. Ugyanezen a napon 17:42-kor küldött újabb emailben kérte, hogy a felperes írjon egy listát azokról a dolgokról, amik a tulajdonát képezik, és azokat kikészíti a recepciós pultra; megismételte a korábbi ajánlatát is: „Ha hajlandó vagy írásban rögzíteni egy olyan gyereklátást, ami számomra elfogadható ..., én azonnal engedményeket teszek és változtatlan feltételekkel dolgozhatsz a rendelőben.” Az emailre válaszul a felperes felsorolta a rendelőben lévő, tulajdonát képező ingóságokat.

[9] A felperes 2021. augusztus 26. napján a Fogászati Kft.-vel (a továbbiakban: Fogászati Kft.) kötött személyes közreműködői szerződést, a továbbiakban ott végzett fogorvosi tevékenységet.

[10] A felperes első keresetében azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest 6.557 CHF megfizetésére. A második – egymással eshetőleges viszonyban álló – keresetében elsődlegesen 90.459.876 forint, valamint ezen összeg után 2021. augusztus 3. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte egyetemlegesen kötelezni az I-II. rendű alpereseket. Másodlagosan 65.069.340 forint, valamint ezen összeg után a törvényes késedelmi kamat és 2023. augusztus 1. napjától 2023. december 31. napjáig havonta 2.809.620 forint, 2024. január 1. napjától 2024. március 31. napjáig havonta 3.090.582 forint és 2024. április 1. napjától 2024. április 21. napjáig 2.070.690 forint összegű kártérítési járadék minden tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig esedékes megfizetésére kérte egyetemlegesen kötelezni az I-II. rendű alpereseket. Harmadlagosan 88.545.530 forint és ezen összeg után a törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte egyetemlegesen kötelezni az I-II. rendű alpereseket. Negyedleges keresete szerint 58.174.615 forint, valamint ezen összeg után a törvényes mértékű késedelmi kamat és 2023. augusztus 1. napjától 2023. december 31. napjáig havonta 3.137.815 forint, 2024. január 1. napjától 2024. március 31. napjáig havonta 4.000.502 forint, 2024. április 1. napjától 2024. április 21. napjáig 2.680.336 forint egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az I-II. rendű alpereseket. Ezen túlmenően az I-II. rendű alperesek egyetemleges marasztalását kérte a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. § (2) bekezdés a) b) pontja szerinti ügyvédi munkadíjból és a lerótt 1.500.000 forint illetékből álló perköltségében.

[11] Első keresetét arra alapította, hogy a szerződés 4. pontja és a megállapodás 1.d. pontja alapján a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:137. §, 6:138. § és 6:61. §-a alapján, a szerződés visszerhességének vélelméből kiindulva az I. rendű alperes köteles neki 30%-os közreműködői díjat fizetni az általa ellátott külföldi páciensek után. Vitatta, hogy a szerződés hatálya alatt ingyenesen kezelte volna a külföldi pácienseket. Előadta: a 2021. április 22-i megállapodással lényegében a korábbi gyakorlatot foglalták írásba. A megállapodás hatálya alatt a 2021. július 5. napján ellátott külföldi páciens után nem kapta meg az öt megillető 464,1 CHF-t. A második kereset körében vitatta a megállapodás felmondásának jogszerűségét, szerinte az I-II. rendű alperesek utólag kívánják a jogszerűség látszatát kelteni.

[12] Az I-II. rendű alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását és a felperes perköltségeikben való marasztalását kérték.

[13] Az első keresetet illetően vitatták, hogy a 2020. szeptember 1-i szerződést az I rendű alperes cégszerűen aláírta volna. Vitatták, hogy a felperes 30%-os közreműködői díjazás ellenében látott volna el a szerződés hatálya alatt külföldi pácienseket, állításuk szerint a felperesnek csak a hazai páciensek után járt díjazás. A külföldi páciensek ellátását segítésképpen vállalta, e tevékenységét megfelelően ellentételezte, hogy költségeit az I. rendű alperes viselte; a felperes a többiektől eltérő díjazási struktúra szerint dolgozott. Állításuk szerint a megállapodás megkötését követően a felperes két külföldi pácienset látott el, a kifizetés megtörtént. A személyl nevű harmadik beteg kezelését a II. rendű alperes végezte.

[14] A második kereset tekintetében arra hivatkoztak, hogy a megállapodás felmondása jogszerű volt. Hangsúlyozták: a felperes a válás együttes bejelentésén túlmenően is beszélt magánéletükről. Azt mondta a kollégáknak, hogy a II. rendű alperes bántalmazta, nem fizet gyermektartásdíjat, illetőleg csak 50.000 forintot, és emiatt éheznek. Ez volt a konkrét felmondási ok, amit a felmondó nyilatkozat is rögzít. A felmondással megszűnt megállapodás teljesítése nem követelhető.

[15] A Ptk. 6:91. § és 6: 93. §-a alapján a megállapodás érvénytelenségére hivatkoztak, állítva, hogy a II. rendű alperes kényszer hatására kötötte meg. Amennyiben ez nem fogna helyt, úgy a Ptk. 6:98. §-a szerinti feltűnő értékaránytalanság, illetve színleltség címén terjesztették elő a védekezést, amit kifogás formájában megtehetnek a Ptk. 6:89. § (4) bekezdés alapján.

[16] Vitatták, hogy a felperest kár érte, mert a Fogászati Kft.-vel kötött személyes közreműködői szerződés alapján magasabb a jövedelme, mint amennyit a megállapodás alapján realizált volna az I. rendű alperesnél.

[17] Előadták, hogy a második kereset összecszerű levezetése számszakilag hibás, bemenő adatai nem bizonyítottak. Vitatták az általános kártérítés szabályának alkalmazhatóságát, és a kamatkövetelés kezdő időpontját.

[18] Perköltségüket az Ükr. 3. § (2) bekezdés a) és b) pontjai alapján kérték megállapítani azzal, hogy áfa körbe tartozik a jogi képviselőjük.

[19] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I-II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 5.145.892 forint kártérítést és ezen összeg után 2022. április 1. napjától a kifizetésig terjedő időre a törvényes mértékű késedelmi kamatát azzal, hogy a késedelmi kamat 2022. november 10. napjától a 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet utolsó napjáig terjedő időre legfeljebb évi 25%-os mértékű. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az I-II. rendű alpereseket, hogy

15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 3.579.000 forint perköltséget, melyből 729.000 forint az általános forgalmi adó összege.

[20] Érdemi döntésének jogi indokolása szerint abból indult ki, hogy a felperes és az I. rendű alperes között megbízási típusú közreműködői szerződés jött létre, amelynek vitás volt a tartalma és létrejöttének ideje. A 2020. szeptember 1-én kelt okirat 4. pontja szerint a felperest díjazás illette meg, annak mértékét és számítási módját azonban nem határozták meg. Mivel az I-II. rendű alperesek vitatták, hogy az okiratot az I. rendű alperes írta volna alá, de a felperes nem terjesztett elő bizonyítási indítványt, ezért nem fogadta el bizonyított tényként, hogy a külföldi páciensek esetében a bevétel bruttó 30%-át kitevő közreműködői jutalék illette volna meg a felperest. Ilyen szóbeli megállapodásról a tanúknak sem volt tudomásuk, továbbá ellentmondott annak a bizonyított ténynek, hogy az I. rendű alperesnél a szokásos közreműködői díj a külföldi páciensek esetében 20% volt. Ezt megerősítette a II. rendű alperes által 2021. áprilisában a felperesnek küldött sms, mely szerint a 30%-os bruttó jutalék ráfizetést jelent. A felperes által végzett 2021. július 5-i, betegkarton által igazolt kezelés után járó díjat azért nem fogadta el, mert a kezelés költségét a meghallgatott tanú nem tudta bizonyítani. Erre tekintettel a külföldi páciensek kezelése után az első keresettel érvényesített díjigényt bizonyítatlanság miatt elutasította.

[21] A második kereset körében elsődlegesen az I-II. rendű alperesek 2021. április 22-i megállapodással kapcsolatos érvénytelenségi kifogását vizsgálta, azt valamennyi jogcímen alaptalannak találta. Nem látta bizonyítottnak a Ptk. 6:91. § (2) bekezdés szerinti jogellenes fenyegetést, mert a csatolt email váltások szerint a II. r. alperest a gyermekeivel való kapcsolattartás során előnyösebb pozíció megteremtése, míg a felperest megélhetésének biztosítása, ügyfélköre elvesztésének megakadályozása vezette. Az I-II. rendű alperesek által hivatkozott gazdasági fenyegetés, azaz a rájuk kedvezőtlen szerződési feltétel nem minősül jogellenes fenyegetésnek, az a felek alkupozícióban tett ajánlatai nyomán kialakult feltétel volt. A Ptk. 6:92. §-a szerinti színleltetés vonatkozásában tényelőadása sem volt a feleknek, így kifejezett felperesi vitatás hiányában sem állt meg az ezzel kapcsolatos I-II. rendű alperesi érvelés. A Ptk. 6:98. § (1) bekezdés 2. mondatára figyelemmel alaptalannak találta a feltűnő értékaránytalanságra való hivatkozást is, mert a II. rendű alperes abban a reményben tett a felperesnek engedményeket, hogy ezáltal jobb alkupozícióból tárgyalhat gyermekei láthatásáról.

[22] Ezt követően a megállapodás felmondásának körülményeit vizsgálta. A felperes és a II. rendű alperes – részletesen ismertetett – 2021. július 30. és augusztus 3. közötti email váltásának tartalma alapján arra a következtetésre jutott, hogy a II. rendű alperes 2021. július 30-i email üzenete joghatályos felmondásnak minősül. Az abban megjelölt felmondási ok, azaz a felperes által a kollegákkal – az ő és a II. rendű alperes magánéletéről – folytatott beszélgetés azonban nem lehet jogszerű felmondási ok. Nem lehet ugyanis jogszerű az a felmondás, amelynek közlése után a felmondás jogával élő fél azonos feltételekkel ismételt szerződési ajánlatot tesz a másik félnek. Erre visszavezethetően a felmondást jogellenesnek minősítette, és a kereset összecszerűségét vizsgálta.

[23] Abból indult ki, hogy a felperes alappal tarthat igényt a megállapodás alapján járó és a Fogászati Kft.-vel kötött szerződés alapján ténylegesen realizált egy műszakra eső jövedelme különbségére. Számításai szerint havonta ténylegesen 648.528 forint tiszta jövedelme volt a felperesnek az I. rendű alperesnél. Ezt hasonlította össze a felperes által a Fogászati Kft.-nél

ténylegesen realizált bevételekkel. Ennek alapján mindösszesen 5.145.892 forinttal keresett kevesebbet a felperes, mint az I. rendű alperessel kötött, jogellenesen felmondott megállapodás alapján megkereshetett volna. Ezt meghaladóan a második keresetet is elutasította.

[24] Az általános kártérítés alkalmazását nem látta lehetségesnek. Megállapította ugyanakkor a II. rendű alperes kártérítési felelősségét is a Ptk. 3:34. § (2) bekezdés második fordulata alapján, mert a II. rendű alperes szándékossága a felmondás körében az email váltással igazolt, ezért egyetemlegesen felel az I. rendű alperessel.

[25] A felperes pernyertességének arányát 5%-ban határozta meg, a jogi képviselő kifejtett ügyvédi munkájával azonban nem tartotta arányban állónak az Ükr. 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja alapján alperesenként felszámított 3.096.103 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjat, ezért azt összesen 3.000.000 forint + áfa összegben állapította meg. Ennek megfelelően a pervesztesség-pernyertesség arányában rendelkezett a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) és (2) bekezdése szerint az ügyvédi munkadíj, valamint az 1.500.000 forint illetéknek a viseléséről.

[26] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és az I-II. rendű alperesek egyaránt fellebbezést jelentettek be.

[27] A felperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az I-II. rendű alperesek kereset szerinti marasztalását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését kérte. Kérelmet terjesztett elő az elírások és pontatlanságok kijavítására is. Kérte továbbá az I-II. rendű alpereseket 1.548.052 forint plusz áfa összegű ügyvédi munkadíj és a lerótt 2.500.000 forint fellebbezési illeték megfizetésére kötelezni.

[28] Az első kereseti kérelem tekintetében rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a 2020. szeptember 1-i szerződés 4. pontját, a Ptk. 6:61. §-ában írt visszterhesség vélelmét, a Ptk. 6:63. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó kialakult középárat, illetőleg az I. rendű alperesnél követett gyakorlatot. A megállapodással – melyet a II. rendű alperes kezdeményezett – lényegében a szerződésben nem rögzített feltételek írásba foglalása történt meg.

[29] A második kereset vonatkozásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság jogszerűen állapította meg a megállapodás azonnali hatállyal történt felmondásának jogellenességét, de a kártérítés összezszerűségét tévesen számította ki. Erre nézve indítványozta igazságügyi könyvszakértő kirendelését, és kifejezetten kérte a Ptk. 6:531. §-ának alkalmazását. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a teljesített műszakok száma helyett a teljesített óraszámoknak tulajdonított jelentőséget, erről azonban az anyagi pervezetés körében nem tájékoztatta a feleket. Utólagos bizonyítási indítványt is előterjesztett, amelyhez csatolta a Fogászati Kft. ügyvezetőjének a teljesített óraszámokra vonatkozó nyilatkozatát, mert az anyagi pervezetés hiányosságaira tekintettel az utólagos bizonyításnak a Pp. 373. § (2)-(4) bekezdésében írt feltételei fennállnak.

[30] A Pp. 353. §-a szerinti kijavítás iránti kérelem körében rámutatott, hogy az elsőfokú ítélet [11] bekezdésében hiányzik, hogy jogi képviselője köteles általános forgalmiadó fizetésére, a [13] bekezdésében az „alperesi védekezést elfogadva” fordulat helyett az „alperesi védekezést el nem fogadva, nem ingyenesen” szöveg a helyes megfogalmazás. A [28] bekezdésben Tanú1 és Tanú2 előadása szerint valójában 20% díjazás ellenében látott el tevékenységet az ott írt 30% helyett. A [34] bekezdésben pedig az „alperesi előadás” helyesen a „felperesi előadás”. Az [53] bekezdésben írtakkal szemben valójában az alperesek mondták fel jogellenesen a szerződést.

[31] A másodlagos fellebbezési kérelme körében előadta, hogy annak akkor van helye, ha a másodfokú bíróság nem látja reparálhatónak az anyagi pervezetés hiányosságait. Ugyanez a következménye a valorizáció tekintetében előterjesztett bizonyítási indítványa elutasításának is.

[32] Másodfokú perköltségét az Ükr. 3. § (5) bekezdése alapján kérte megállapítani.

[33] Az I-II. rendű alperesek fellebbezésükben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérték, valamint a felperes kötelezését részükre személyenként bruttó 3.932.051 forint elsőfokú és 1.966.025 forint másodfokú perköltség, továbbá egyetemlegesen 411.671 forint fellebbezési illeték megfizetésére. Másodlagosan a II. rendű alperessel szemben érvényesített kereset elutasítását kérték, valamint a felperes kötelezését az I. rendű alperes részére bruttó 3.585.448 forint elsőfokú és 227.267 forint másodfokú perköltség, a II. rendű alperes részére bruttó 3.932.051 forint elsőfokú és 1.966.025 forint másodfokú perköltség, továbbá egyetemlegesen a lerótt 411.671 forint fellebbezési illeték megfizetésére. Harmadlagos fellebbezési kérelmük a hatályon kívül helyezésre és a felperes elsődleges kérelem szerinti perköltségben való marasztalására irányult.

[34] Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság helytelenül állapította meg a tényállást és helytelen következtetésre jutott a jogvita eldöntésekor. Hangsúlyozták: végig következetesen arra hivatkoztak, hogy a felperes díjazása nem volt közvetlen összefüggésben az ellátott külföldi betegekől befolyt összegekkel. Az felmondás okaként megjelölt körülményeket sikerült bizonyítaniuk, de a bizonyítékokat az elsőfokú bíróság indokolatlanul figyelmen kívül hagyta, a felmondás jogellenességét nem állapíthatta volna meg. Mivel a felperes a belföldi betegekért 100%-os díjazásban részesült, ezért alaptalan az a megállapítás, hogy díjazás nélkül látta el a külföldi pácienseket, csupán más díjstruktúrában állapodtak meg. A külföldi betegek utáni 30%-os díjazást nem bizonyította a felperes. Azt is figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság, hogy a külföldi betegek utáni 30%-os jutalék önmagában is veszteség, ezért a belföldi betegek utáni a 100%-os díjjal együtt nyilvánvalóan olyan eltúlzott díjazást jelentene, amelyet kényszer hiányában nem vállaltak. A felperes volt az, aki a gyermekek láthatásának kérdésével nyomást gyakorolt a II. rendű alperesre. Ezért fenntartották a megállapodás érvénytelenségével kapcsolatos kifogásaikat.

[35] A levélváltásokat értelmezve rámutattak, hogy a felperes keverte a családjogi jogviszonyt a felmondás kérdésével; szerződésszegését nemcsak Tanú5, hanem Tanú8 és

Tanú3 tanúk vallomása is alátámasztotta. A felmondás jogellenességét az elsőfokú bíróság nem támasztotta alá jogi érvekkel. A felperes kizárólag a felmondási ok valótlanságát állította, ezért az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a kereseten.

[36] Az elsőfokú bíróság a PK 49. számú állásfoglalásban és a Kúria Pfv.20.188/2012/4. számú határozatában foglaltak ellenére alkalmazta a Ptk. 6:531. §-a szerinti általános kártérítés szabályait. Ennek még a felperes kérelmére sem lett volna helye, mert csak akkor van rá lehetőség, ha a kár mértéke nem állapítható meg. A kár összegére vonatkozó számítások mind a kiinduló adatokat, mind a módszertant tekintve oly mértékben hibásak, hogy arra nem lehet marasztalást alapítani.

[37] Az ítélet érdemben sérti a Ptk. 6:142. §-át, mivel a jogszabályhely megjelölése nélkül minősíti jogellenesnek a felmondást, továbbá a Ptk. 6:142. §-ába és a Pp. 346. §-ába ütközően indokolás nélkül kötelezi őket kártérítés fizetésére. Az ítélet a Pp. 2. § (2) bekezdését sértve túlterjeszkedik a felperes keresetén. A keresettől eltérően határozza meg a kamatfizetés kezdő időpontját. Az ítélet a Ptk. 3:24. § (2) bekezdésébe ütközik, mert nem állapítható meg, hogy a II. rendű alperes magatartását miért tekintette szándékosnak. A Ptk. 6:143. § (2) bekezdésében foglaltak ellenére nem vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy a szerződés megkötésekor a kár mennyiben volt előre látható.

[38] Az elsőfokú ítélet sérti a Pp. 346. §-át a megítélt perköltség összegére vonatkozóan, mert valós indoklást nem tartalmaz. Az közömbös a perköltség összege szempontjából, hogy az I-II. rendű alperest azonos ügyvéd képviseli. Az ügyre fordított, összesen 300 munkóra alapján nem tekinthető eltúlzottnak az Ükr. alapján számított ügyvédi munkadíj. Annak ellenére kötelezte őket az elsőfokú bíróság perköltség fizetésére, hogy 95%-ban pernyertesek lettek. Az ítélet ezért a Pp. 82. § (1), (3), valamint 83. § (1) (2), továbbá az Ükr. 3. § (2) és (6) bekezdésébe ütközik.

[39] A felperes fellebbezési ellenkérelmében – annak tartalma szerint – azt kérte, hogy a másodfokú bíróság ne adjon helyt az I-II. rendű alperesek fellebbezésének.

[40] Álláspontja szerint az I-II. rendű alperesek tévesen értelmezik a felmondás jogellenességének indoklását, ami valójában azt tartalmazza, hogy az I-II. rendű alpereseknek nem sikerült bizonyítaniuk a felmondás indokának ténybeli megalapozottságát. Fenntartotta: a felmondásnak az volt a valós indoka, hogy nem a II. rendű alperes kívánalmainak megfelelően alakult a gyermekekkel való kapcsolattartás. Ezt támasztják alá a felmondást megelőző üzenetváltások. Nem kizárólag a felmondási ok valótlanságára hivatkozott, ezért az elsőfokú bíróság nem terjeszkedett túl a kérelmén.

[41] A II. rendű alperes mint az I. rendű alperes ügyvezetője magánéleti okokból kívánta a megállapodást felmondani, előre láthatta a jogellenes azonnali felmondás következményeit, ezért a II. rendű alperes károkozása szándékos volt. Az ítélet indoklása tartalmazza is, hogy a II. rendű alperes marasztalása a Ptk. 3:24. § (2) bekezdésén alapul.

[42] Hangsúlyozta: az elsőfokú bíróság valamennyi, az I-II. rendű alperesek által hivatkozott érvénytelenségi okot megvizsgált, de azokat nem találta megalapozottnak. Az I-II. rendű alperesek nem kényszer hatására írták alá a megállapodást, különös tekintettel arra, hogy az azt megelőző levelezésben a II. rendű alperes is kinyilvánította, hogy nem tudja a betegeket ellátni, szüksége van egy orvosra. Az elsőfokú bíróság nem alkalmazta az általános kártérítés szabályait. Az elsőfokú bíróság megalapozottan mérsékelte az ügyvédi munkadíj összegét, figyelemmel arra, hogy a II. rendű alperes 100%-ban pervesztes lett.

[43] A hatályon kívül helyezési kérelem vonatkozásában előadta, hogy arra az I-II. rendű alperesek által megjelölt okból nincs lehetőség. Az elsőfokú bíróság nem sértette meg az eljárási szabályokat, és nem terjeszkedett túl a keresetén.

[44] Fellebbezési ellenkérelmükben az I-II. rendű alperesek – annak tartalma szerint – azt kérték, hogy a másodfokú bíróság ne adjon helyt a felperes fellebbezésének.

[45] A felperes fellebbezése kisebb részben – az első keresetet érintően – megalapozott, míg I-II. rendű alperesek fellebbezése túlnyomórészt megalapozott.

[46] A fellebbezésében mindkét fél kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, emellett a megváltoztatás iránti fellebbezési kérelmek együttesen az elsőfokú ítélet egészét érintették. Ebből következően az elsőfokú ítéletnek nem volt a Pp. 358. § (5) bekezdése értelmében – fellebbezés hiányában – jogerőre emelkedett része, ezért a felülbírálat – a fellebbezési érvelésben előadottakra szorítkozóan – annak egészére kiterjedt.

[47] A Fővárosi Ítéltábla elsődlegesen a hatályon kívül helyezés iránti fellebbezési kérelmeket vizsgálta, mert a Pp. 383. § (1) bekezdése értelmében megváltoztatásra csak abban az esetben kerülhet sor, ha nincs szükség a hatályon kívül helyezésre. Az erre irányuló kérelmekben előadottak a felperes második keresetének összecszerúségét érintették, de azok a Fővárosi Ítéltábla álláspontjára és az annak alapján meghozott érdemi döntés tartalmára tekintettel irrelevánssá váltak, ezért nem volt ok az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére. A Fővárosi Ítéltábla ezért – az elsődleges fellebbezési kérelmek szerint – érdemben bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét.

[48] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletével nem minden tekintetben értett egyet ezért azt – a következőkben kifejtésre kerülő indokok alapján – megváltoztatta.

[49] A felperes első keresete az I-II. rendű alperesekkel kötött szerződések kikényszerítését, a második a megállapodás megszegésével, illetőleg jogellenes felmondással okozott kár megtérítését célozta. Mindkét kereset szempontjából az elsődleges kérdés a szerződés, valamint a megállapodás létrejötte, tartalma és érvényessége volt. A szerződés

létrejöttét és tartalmát illetően a Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével, ezért – annak szükségtelen megismétlése nélkül – visszautal az elsőfokú bíróság okfejtésére, amit csupán a fellebbezésekre figyelemmel egészít ki a következőkkel.

[50] A rendelkezésre álló bizonyítékok nem támasztják alá, hogy a szerződésben a felperes és az I. rendű alperes abban állapodtak volna meg, hogy az I. rendű alperes a külföldi páciensek után a bevétel 30%-ának megfelelő díjat fizet a felperesnek. A 2020. szeptember 1-i – egyébként az I. rendű alperes által cégszerűen alá sem írt tervezet – nem tartalmazott ezzel kapcsolatos rendelkezést. A meghallgatott tanúk sem tudnak nyilatkozni a felperes és az I. rendű alperes előttük nem ismert szóbeli megállapodásáról, mivel csak a saját szerződésük tartalmát ismerték. A későbbi írásbeli megállapodás 1.d. pontja ugyan már tartalmazta, hogy a felperes a külföldi páciensek után 30%-os jutalékra jogosult, ennek visszaható hatályát azonban a felperes nem tudta bizonyítani.

[51] Kétségesse tette a felperes díjazásra való jogosultságát az is, hogy – a saját előadása szerint – a házasságának megromlását okozó körülményekre 2021. januárjában derült fény, a II. rendű alperes 2021. február 4-én költözött el a közös lakásból, és – állítása szerint – fizikailag is bántalmazta őt. Ennek ellenére 2021. február 13-14. napján és március 6-7. napján ismét részt vett külföldi páciensek kezelésében anélkül, hogy – a felek egyező állítása szerint – ezen a címen ellenszolgáltatást kapott volna. Arra nincs adat, hogy a felperes ilyen igényt támasztott volna az I. rendű alperes felé, noha erre az írásbeli megállapodás megkötését megelőző egyezkedés során lehetősége lett volna. Ezek után – és mindezek ellenére – 2021. március 25-i messenger üzenetében felajánlotta a II. rendű alperesnek, hogy szívesen segítene további külföldi betegek ellátásában. Nyilvánvalóan nem ajánlotta volna fel a hozzá már érzelmileg nem kötődő, sőt állítása szerint őt bántalmazó II. rendű alperesnek a tovább közreműködést, ha a korábbi tevékenységéért sem kapta meg a neki járó összeget.

[52] Mindezeket egybevetve, a Pp. 265. § (1) bekezdésében foglaltak ellenére a felperes nem bizonyította, hogy a hazai betegek után járó 100%-os díj mellett az írásbeli megállapodás megkötését megelőzően is jogosult lett volna a külföldi betegek utáni bevétel 30%-ára. Ez a díjazás csak az írásbeli megállapodás utáni időszakban illette meg.

[53] A Fővárosi Ítéltábla abban is maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy az írásbeli megállapodás I-II. rendű alperesek által hivatkozott érvénytelensége nem áll fenn. Az ezzel kapcsolatban kifejtett helyes indokokat sem kívánja megismételni, azokra csupán visszautal, amelyekből kiemeli a következőket.

[54] A felperes részéről nem nyilvánult meg olyan lenyűgöző erejű fizikai erőszak vagy pszichikai nyomás az I-II. rendű alperesek irányába, amely alkalmas lett volna szerződéses akaratuk befolyásolására. Mindössze annyi történt, hogy a felek a családjogi kérdéseket is az üzleti alkufolyamat részévé tették. Jogi értelemben ez nem minősül kényszernek, mert a Ptk. 6:59. § (2) bekezdése szerint a felek szabadon állapíthatják meg a szerződés tartalmát, így a szerződéssel rendezni kívánt kérdések és jogviszonyok körét is. Az pedig a tárgyalási taktika, egyéni érdekmérlegelés kérdése, hogy az egyes jogi érdekei közül melyik tekintetében és

milyen mértékű engedményeket tesz a fél annak érdekében, hogy másik jogos érdekét érvényesítse.

[55] A kifejtettek szerint a felperes első keresete a Ptk. 6:58. §-ára figyelemmel az írásbeli megállapodás megkötését megelőzően kezelt külföldi betegek vonatkozásában – a díjazást rendező szerződéses megállapodás hiányában – az elsőfokú bíróság döntésének megfelelően alaptalan. Az írásbeli megállapodás megkötését követően, 2021. július 5-én kezelt személy1 nevű külföldi beteget illetően a Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróság döntésével. A felperes a beteg által megfizetett összeget 1.547 külföldi frankban jelölte meg. Igényét az I. rendű alperes kizárólag azért vitatta, mert állítása szerint a beteg kezelését nem a felperes végezte (23/A/37. sorszámú beadványban foglalt táblázat). Az I. rendű alperes általánosságban hivatkozott arra, hogy minden, a megállapodás alapján a felperes által kezelt külföldi beteg után járó összeget kifizette a részére. Azt azonban, hogy a beteget a felperes kezelte Tanú5 tanúvallomása (55. sorszámú jegyzőkönyv, 10. oldal 4. bekezdés), valamint a becsatolt betegdokumentáció (21/F/17. és /19. számú irat) is alátámasztotta. A kezelési költség felperes által megjelölt összegét (21/F/17. számú irat) az I. rendű alperes nem vonta kétségbe azt pedig – értelemszerűen – maga sem állította, hogy a beteg kapcsán bármit fizetett volna a felperesnek.

[56] A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti jogkörében eljárva a díj összecszerúsége tekintetében a bizonyítás eredményét az elsőfokú bíróságtól eltérően értékelte, és ennek megfelelően kiegészítette a releváns tényállást. A kiegészített tényállás alapján e tekintetben megalapozottnak találta a felperes követelését, és a megállapodás 1.d. pontjára, valamint a Ptk. 6:1. § (1) bekezdésére figyelemmel 1.547 CHF 30%-a, azaz 464 CHF megfizetésére kötelezte az I. rendű alperest.

[57] A második kereset tekintetében az első vizsgálandó kérdés a megállapodás felmondásának jogszerűsége volt. Ez a felmondási jog a megállapodás 4. pontja alapján illette meg az I-II. rendű alpereseket, annak jogszerűségét a Ptk. 6:213. § (1) bekezdése alapján kellett vizsgálni.

[58] A 2021. július 30-án közölt felmondás világosan tartalmazza annak okát, ami megegyezik az írásbeli megállapodásban kikötött felmondási okkal. Azt, hogy a 2021. július 30-i email az azonnali hatályú felmondás közlésének minősült mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy maga a felperes is annak tekintette, hiszen azt tudomásul véve a II. rendű alperes kérésének eleget tett, és a tulajdonát képező, elvinni szándékolt ingóságainak listáját elküldte az I. rendű alperesnek.

[59] Az elsőfokú bíróság kizárólag azért minősítette jogszerűtlennek a felmondást, mert a felmondás után a felek újra tárgyaltak a megállapodás változatlan feltételekkel történő ismételt megkötéséről. Visszamenőleg azonban a felek szerződés megszűnését követő magatartása és szándéka azonban nem hat ki a korábbi felmondás jogszerűségére. Erre utaló anyagi jogi szabályt az elsőfokú bíróság nem jelölt meg.

[60] Eltérő jogi álláspontja folytán az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy a megjelölt felmondási ok megvalósult-e, és e körben a tényállást sem állapította meg; a Fővárosi Ítéltábla ezt a Pp. 369. § (3) bekezdés e) pontja szerinti jogkörében eljárva tette meg.

[61] A felmondási okként megjelölt magánéleti jellegű felperesi közléseket illetően Tanú3 tanú előadta, hogy a felmondás előtt két héttel a felperes 4-5 esetben végzett helyette fogköeltávolítást, és ezelőtt nem sokkal említette neki, hogy a II. rendű alperes csak gyermekenként 50.000 forint gyermektartásdíjat fizet (54. számú jegyzőkönyv, 14-15. oldal). Tanú5 tanú is elmondta, hogy a II. rendű alperes tájékoztatta a munkatársakat a magánéleti témák munkahelyen való említésének tilalmáról, a felperessel kötött írásbeli megállapodásról. Ezután vette át a felperes a fogköeltávolítást azzal az indokkal, hogy a II. rendű alperes csak 50.00 forint gyermektartásdíjat fizet. Utána nem sokkal felmondtak a felperesnek (55. számú jegyzőkönyv 7. oldal). Tanú6 vallomása szerint a felperes nyáron, jó időben, kevéssel a felmondás előtt szidta II. rendű alperes barátnőjét, panaszkodott, hogy a kevés gyermektartásdíj miatt kell a fogköeltávolítást végeztetnie (62. számú jegyzőkönyv 5-6. oldal).

[62] A lényegében egybehangzó tanúvallomások alapján egyértelmű, hogy a felperes nyáron, kevéssel a felmondást megelőzően, azaz bizonyosan az írásbeli megállapodás megkötése után beszélt magánéleti kérdésekről a munkahelyen, így különösen arról, hogy a II. rendű alperes milyen kevés gyermektartásdíjat fizet.

[63] A tanúvallomások alapján kiegészített tényállás kétségmentesen alátámasztja: a felperes által a munkatársakkal megosztott információk a megállapodás 4. pontjában kikötött tilalomba ütköztek, vagyis valós felmondási okként szolgáltak a II. rendű alperes számára. A Fővárosi Ítéltábla ezért – az elsőfokú bíróságtól eltérően – szerződésszerűnek, ebből következően jogszerűnek minősítette a felmondást.

[64] Az azonnali hatályú felmondással az írásbeli megállapodással létrehozott szerződés a Ptk. 6:213. § (1) bekezdés 2. mondatának utaló szabálya és a Ptk. 6:212. § (1) bekezdése szerint megszűnt. Szerződéses kötelezettség hiányában az I-II. rendű alperesek tartoztak szolgáltatással a felperesnek. Nem követtek el a Ptk. 6:137. §-a szerinti szerződésszegést azzal, hogy nem tették lehetővé a felperes számára a további betegellátást az I. rendű alperesi rendelőben. Szerződésszegés hiányában nem alkalmazható a Ptk. 6:142. §-a, azaz a kártérítési követelés jogalapja nem áll fenn. A kifejtettek szerint a második kereset anyagi jogilag megalapozatlan volt, ami annak teljes elutasítását vonta maga után.

[65] A fellebbezésekben a kijavítási kérelem körében megjelölt, valóban meglévő pontatlanságok a Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint – a szövegkörnyezetre és az indoklás további részeire – tekintettel egyértelműen egyszerű, az elsőfokú bíróság érdemi döntésére kihatással nem bíró elírásoknak tekinthetők, melyeket a Fővárosi Ítéltábla a felülbírálat során a helyes értelmüknek megfelelően vett figyelembe. Ezzel az elsőfokú ítélet e hibáit tételes kijavítás nélkül is kiküszöbölte.

[66] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – a rendelkező részben foglaltak szerint – részben megváltoztatta, amely magában foglalja a II. rendű alperessel szemben érvényesített kereset teljes elutasítását.

[67] A felperes a 96.536.763 forint pertárgy értékre és a keresetlevélben alapul vett 385,06 forintos CHF árfolyam alapulvételével 178.668 forint marasztalási összegre tekintettel túlnyomórészt pervesztes lett, ezért a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján elsőfokú perköltséget kell fizetnie az I-II. rendű alperesek részére. Ennek összegét a Fővárosi Ítéltábla az Ükr. 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja, valamint a (6) bekezdése alapján számított 3.000.000 forint plusz áfa összegű ügyvédi munkadíjban állapította meg.

[68] A felperes fellebbezése elenyésző részben vezetett eredményre, az I-II. rendű alperesi fellebbezés viszont teljes egészében eredményes volt. A felperes ezért másodfokú perköltséget is köteles fizetni az I-II. rendű alpereseknek mind a saját, mind az I-II. rendű alperesi fellebbezés után. Ennek összegét a Fővárosi ítéltábla ugyancsak mérlegeléssel állapította meg 1.000.000 forint plusz áfa összegben. Ezen kívül a felperes köteles az I-II. alperesek által megfizetett 411.671 forint fellebbezési illeték összegét is megtéríteni.

Budapest, 2024. november 13.

Dr. Csordás Csilla s.k.

a tanács elnöke

Dr. Örkényi László s.k.

Levek Istvánné dr. s.k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: